

7/46298
GK.184

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 5626
Konu : İstanbul Milletvekili
Gürsel TEKİN'in
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2014
12 Kasım 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02/07/2014 tarihli ve 43452547-120.00-185870 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Gürsel TEKİN'in Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/46298 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İdris GÜLLÜCE
Bakan

EK:

- Cevap Yazısı (2 Sayfa)
- Tablo (2 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜRSEL TEKİN'İN
TBMM 7/46298 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Çimento üretimi için kullanılacak ısınn büyük bir bölümünün atık maddelerden ve ömrünü tamamlamış araç lastikleri yakılarak elde edildiği bilinmektedir.

Çimento fabrikalarında lastik yakılmasıyla birlikte, çalışanlarda son zamanlarda ciddi rahatsızlıkların ortaya çıkmasına ve lastik yakılan fabrikalara 2 kilometre mesafe içerisinde yaşayanlarda, kanser vakalarında büyük ölçüde artış belirlendiği görülmektedir.

Ülkemizin dört bir yanında üretim yapan çimento fabrikalarında tehlikeli, zehirli atıkların, lastiklerin ve çeşitli katı atıkların yakılma işlemi sırasında çevreye verilen zararların önüne geçilmediği takdirde, çevre ve insan sağlığı açısından telafisi mümkün olmayacak sonuçlarla karşılaşacağımız çok açık bir gerçektir.

Bu bağlamda;

1-KYOTO Protokolü (1997 yılında Japonya'nın Kyoto şehrinde imzalanan iklim değişimlerini önlemeye yönelik düzenleme) tarafı olan Türkiye'de, çimento fabrikalarında araç lastiği yakılmasına izin verilmekte midir?

2-Ülkemizde araç lastiği yakma izni verilen kaç çimento fabrikası vardır?

3-Bu çimento fabrikaları hangileridir?

4-Lastik yakan çimento fabrikalarının, çevre ve insan sağlığına etkileri ve kanser vakalarında yaşanan artış konularında yapılan çalışmalar ile gelecek dönemde yapılması planlanan çalışmalar nelerdir?

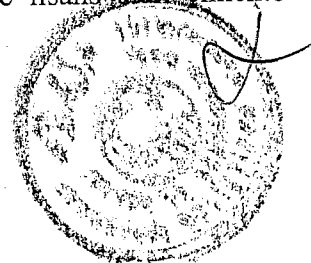
5-Çimento fabrikalarında atık petrol ürünleri, araç lastiği ve motor yağı gibi çevreye zarar verdiği bilinen ürünlerin hala kullanılıyor olmasının nedeni nedir?

CEVAPLAR:

1- Atıkların çimento fabrikalarında enerji amaçlı kullanımı AB ülkelerinde de uygulanan bir uygulama olup, çimento fabrikalarında konvansiyonel yakıt olarak kullanılan petrokokun petrol ürünü olması nedeniyle her bir ton atık yakılması 0,26 ton CO₂ azaltımına neden olmaktadır.

Yıllık olarak 500.000 ton atığın enerji amaçlı olarak kullanıldığı düşünüldüğünde atıkların çimento fabrikalarında yakılması ile 130.000 ton CO₂/yıl azaltım sağlanmaktadır. Bu noktada Kyoto Sözleşmesi'nde atıkların çimento fabrikalarında uygun yöntemlerle yakılmasına kısıtlayıcı bir hükmü olmayıp, aksine sözleşmenin hedefi olan karbon azaltımına katkı sağlamaktadır.

2-3- Ülkemizde enerji amaçlı ömrünü tamamlamış lastik yakan izin ve lisans alan çimento fabrikaları listesi cevap yazımız ekinde yer almaktadır.

4- Çevresel değerler açısından atık hiyerarşisi olarak tanımlanan uygulama; atık oluşumunun önlenmesi, kaynakta atıkların azaltılması, yeniden kullanılmasının sağlanması, geri dönüşüm yapılması ve enerji geri kazanımını esas almakta, bütün bu aşamalarda değerlendirilemeyen atıkların ise çevreye duyarlı şekilde bertaraf edilmesini gerektirmektedir.

Bu noktada, çevre dostu sürdürülebilir sanayileşme etkin atık yönetimi ve doğal kaynak kullanımının azaltılması ile sağlanabilir. Bunlardan bir tanesi de entegre atık yönetim hiyerarşisinde yer alan atıktan enerji üretimidir.

06 Ekim 2010 tarih ve 27721 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmeliğin 4. Maddesinin (c) bendinde beraber yakma tesisi "Beraber yakma tesisi: Ana gayesi enerji üretimi veya ürün imal etmek olan, atıkları alternatif veya ek yakıt olarak kullanan veya atığı termal olarak bertaraf eden, atık kabul ünitesi, geçici depolama birimi, ön işlem ünitesi, atık besleme ve hava ıkmal sistemleri, kazan, baca gazı arıtım üniteleri, yakma sonucu oluşan kalıntıların geçici depolama ve atık suların arıtılması için tesis içinde yer alan üniteler, baca, yakma işlemlerini kontrol etmek, yakma şartlarını kaydetmek, izlemek için kullanılan ölçüm cihazları ve sistemler de dahil olmak üzere, beraber yakma tesisinde yer alan bütün üniteleri kapsayan her türlü tesisi (ancak beraber yakma işlemi ürün veya enerji üretimi değil de atıkların termal olarak bertarafını hedefliyorsa yakma tesisi olarak kabul edilir), " olarak tanımlanmıştır. Çimento fabrikaları, Kireç ve Demir-Çelik fabrikaları gibi birer beraber yakma tesisidir.

Söz konusu tesislere Çevre Kanununca Alınması gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde lisans verilmeden önce Bakanlığımız ve İl Müdürlüğü personelimiz marifetinde deneme yakması yapılmakta ve atıkların yakılması sonucu ortaya çıkan emisyon parametreleri ölçülmektedir. Daha sonra lisans süreci devam etmektedir.

Atıkların bu tesislerde işlenmesi kesin kurallara bağlanmıştır. Bakanlığımızca lisanslandırılmış Beraber Yakma tesislerinde öncelikle atık yağ, ömrünü tamamlamış lastik (ÖTL) olmak üzere kalorifik değeri yüksek bazı atık türlerinin alternatif yakıt olarak kullanılmasına izin verilmiştir.

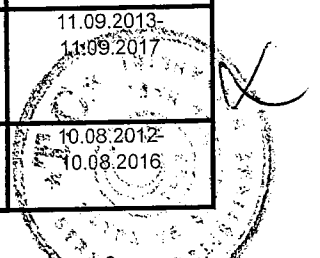
Bu tesisler hem oluşturulan Kütle Denge Sistemi aracılığıyla, hem de periyodik ölçüm raporları ile takip edilmektedir. Yönetmelik tesislerin çalışma koşulları ile ilgili bazı teknoloji normlarını belirlemekte ve özellikle baca gazı emisyon değerleri ile ilgili kesin sınır değerler koymaktadır. Bu kapsamda da Yönetmelik gereğince de sürekli ve periyodik ölçümler yapılmaktadır. Fırın gazlarının minimum 1100 °C'de en az 2 saniye yanmasını sağlayan akış kontrolü bunun iyi bir örneğidir. Böylelikle son derece zararlı klor bileşiklerinden olan tüm dioxinlerin parçalanması güvence altına alınmış olmaktadır.

5-Söz konusu atıkların Çimento Fabrikalarında yakılmasına dair herhangi bir yasaklama bulunmamaktadır. Bu türde faaliyetlerin yönetilmesi 2872 Sayılı Çevre Kanunca düzenlenmiş yönetmeliklerce takibi yapılmakta olup, bu tür atıkların enerji amacıyla yakılması esnasında çimento fabrikalarında kütle denge ölçümlerinin ve emisyon baca gazı ölçümleri kontrolü yapılmaktadır. Bu tür atıkları yakma teknolojilerine sahip olan tesisler Bakanlığımızca izin/lisans almış tesislerdir. Ayrıca bu tür tesislerde üretilen nihai ürün olan Çimento, Türk Standartları Enstitüsü kalite kontrol standartlarına uygun olarak üretilmektedir.

Atıkların çimento fabrikalarında enerji amaçlı kullanımı AB ülkelerinde de uygulanan bir uygulama olup, çimento fabrikalarında konvansiyonel yakıt olarak kullanılan petrokokun petrol ürünü olması nedeniyle her bir ton atık yakılması 0,26 ton CO₂ azaltımına neden olmaktadır. Yıllık olarak 500.000 ton atığın enerji amaçlı olarak kullanıldığı düşünüldüğünde atıkların çimento fabrikalarında yakılması ile 130.000 ton CO₂/yıl azaltım sağlanmaktadır.

LASTİK KULLANAN ÇİMENTO FABRİKALARI

NO	TESİS	İLİ	FAALİYET KONUSU	BELGE	BELGE NO	GEÇERLİK TARİHİ
1	ADANA ÇİMENTO SANAYİ TÜRK A.Ş.	ADANA	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	254	24.08.2012- 24.08.2016
2	ADOÇİM ÇİMENTO BETON SAN.VE TİC.A.Ş. ARTOVA ŞUBESİ	TOKAT	HAVA EMİSYON,ATIKSU DEŞARJİ,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	690	21.01.2013- 21.01.2017
3	AĞÇANSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİC.A.Ş. BÜYÜKÇEKMECE FABRİKA	İSTANBUL	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1711	16.01.2014- 16.01.2018
4	AĞÇANSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİC.A.Ş. SAMSUN LADİK ŞUBESİ	SAMSUN	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1218	23.07.2013- 23.07.2017
5	AĞÇANSA ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET A.Ş. ÇANAKKALE ŞUBESİ ÇİMENTO FABRİKASI	ÇANAKKALE	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1678	14.01.2014- 14.01.2018
6	ASLAN ÇİMENTO ANONİM ŞİRKETİ	KOCAELİ	ATIKSU DEŞARJİ,GÜRÜLTÜ KONTROLÜ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma,Atık Kabul Tesisi	İZİN	291	17.09.2012- 17.09.2016
7	BAŞTAŞ-BAŞKENT ÇİMENTO SANAYİ VE TİC A.Ş.	ANKARA	HAVA EMİSYON,Atık Yakma ve Beraber Yakma,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım	İZİN	1036	09.05.2013- 09.05.2017
8	BATIÇİM BATI ANADOLU ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.	İZMİR	ATIKSU DEŞARJİ,GÜRÜLTÜ KONTROLÜ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	342	02.10.2012- 02.10.2016
9	BATISÖKE SÖKE ÇİMENTO SANAYİ TÜRK A.Ş.	AYDIN	HAVA EMİSYON,ATIKSU DEŞARJİ,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	632	02.01.2013- 02.01.2017
10	BOLU ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.	BOLU	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1778	07.02.2014- 07.02.2018
11	BURSA ÇİMENTO FABRİKASI A.Ş.	BURSA	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Atık Yakma ve Beraber Yakma,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım	GFB	3625	25.11.2013- 25.11.2014
12	Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş. Trakya Şubesi	EDİRNE	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	259	02.04.2012- 02.04.2016
13	ÇİMKO ÇİMENTO VE BETON SAN. TİC. A.Ş. ADIYAMAN ŞUBESİ	ADIYAMAN	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	374	11.10.2012- 11.10.2016
14	ÇİMSA ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş. ESKİŞEHİR ÇİMENTO FABRİKASI ŞUBESİ	ESKİŞEHİR	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	261	27.08.2012- 27.08.2016
15	ÇİMSA ÇİMENTO SAN.VE TİC. A.Ş. MERSİN ÇİMENTO FABRİKASI ŞUBESİ	MERSİN	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	652	09.01.2013- 09.01.2017
16	ÇİMSA ÇİMENTO SAN.VE TİC.A.Ş. KAYSERİ ÇİMENTO FABRİKASI ŞUBESİ	KAYSERİ	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1372	11.09.2013- 11.09.2017
17	ÇİMSA ÇİMENTO SAN.VE TİC.A.Ş. NİĞDE FABRİKASI	NİĞDE	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	224	10.08.2012- 10.08.2016

18	DENİZLİ ÇİMENTO SANAYİİ TÜRK ANONİM ŞİRKETİ	DENİZLİ	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	101	30.01.2012-30.01.2016
19	ELAZIĞ ALTINOVA ÇİMENTO SAN.TİC.A.Ş.	ELAZIĞ	HAVA EMİSYON,GÜRÜLTÜ KONTROLÜ,Atık Yakma ve Beraber Yakma,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım	İZİN	650	09.01.2013-09.01.2017
20	İZMİR ÇİMENTO FABRİKASI TÜRK A.Ş.ÇİMENTAŞ	İZMİR	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1495	26.10.2013-26.10.2017
21	KARS ÇİMENTO SAN.VE TİC.A.Ş.-	KARS	HAVA EMİSYON,ATIKSU DEŞARJİ,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	839	06.03.2013-06.03.2017
22	KONYA ÇİMENTO SANAYİA.Ş.	KONYA	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	508	26.11.2012-26.11.2016
23	LİMAK BATI ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş. BALIKESİR ŞUBESİ	BALIKESİR	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1320	23.08.2013-23.08.2017
24	LİMAK BATI ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ ANKARA ŞUBESİ	ANKARA	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	943	12.04.2013-12.04.2017
25	LİMAK BATI ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ TRAKYA ŞUBESİ	KIRKLARELİ	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1377	16.09.2013-16.09.2017
26	LİMAK ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş. GAZİANTEP ŞUBESİ	GAZİANTEP	HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1296	14.08.2013-14.08.2017
27	LİMAK ÇİMENTO SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	SİİRT	HAVA EMİSYON,ATIKSU DEŞARJİ,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	648	09.01.2013-09.01.2017
28	Mardin Çimento Sanayii ve Ticaret A.Ş.	MARDİN	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	230	24.03.2012-24.03.2016
29	NUH ÇİMENTO SANAYİ A.Ş. HEREKE ŞUBESİ	KOCAELİ	HAVA EMİSYON,ATIKSU DEŞARJİ,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	1156	20.06.2013-20.06.2017
30	ÜNYE ÇİMENTO SAN. VE TİC. A.Ş.	ORDU	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	742	05.02.2013-05.02.2017
31	YİBİTAŞ YOZGAT İŞÇİ BİRLİĞİ İNŞ. MALZ. TİC. VE SAN. A.Ş.	YOZGAT	ATIKSU DEŞARJİ,HAVA EMİSYON,Tehlikesiz Atık Geri Kazanım,Atık Yakma ve Beraber Yakma	İZİN	931	10.04.2013-10.04.2017

